

IV

(Informări)

INFORMĂRI PROVENIND DE LA INSTITUȚIILE, ORGANELE ȘI ORGANISMELE
UNIUNII EUROPENE

CONSILIU

**Concluziile Consiliului privind echitatea și incluziunea în educație și formare în vederea promovării
succesului educațional pentru toți**

(2021/C 221/02)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

ÎN CONTEXTUL:

1. Pilonului european al drepturilor sociale, proclamat în comun de Parlamentul European, Consiliu și Comisie în cadrul Summitului Social de la Göteborg din 2017, în special al primului, al celui de al treilea și al celui de al unsprezecelea principiu al pilonului;
2. Rezoluției Consiliului privind un cadru strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării în perspectiva realizării și dezvoltării în continuare a spațiului european al educației (2021-2030), care stabilește ca primă prioritate strategică îmbunătățirea calității, a echității, a incluziunii și a reușitei pentru toți în educație și formare;

REAMINTIND contextul politic, astfel cum este prezentat în anexă;

DIN PERSPECTIVA:

3. constatările prezentate în Monitorul educației și formării din 2020, care arată, printre altele, că:
 - (a) participarea la educația și îngrijirea timpurie (ECEC) de la vârsta de 4 ani este ridicată, cu puțin sub obiectivul pentru anul 2020 în domeniul educației și al formării, datorită eforturilor susținute depuse de statele membre, însă inegalitățile în materie de acces și calitate sunt în continuare o provocare;
 - (b) procentul în ceea ce privește persoanele care au părăsit timpuriu sistemul de educație și formare a fost de 10,2 % în 2019, apropiindu-se de îndeplinirea obiectivului pentru anul 2020 în domeniul educației și al formării. Cu toate acestea, pentru persoanele cu dizabilități, rata este de 20,3 %, iar elevii născuți în străinătate sunt mai susceptibili de a părăsi prematur școala decât colegii lor născuți în țară (22,2 % față de, respectiv, 8,9 %). Mai mulți băieți decât fete părăsesc timpuriu școala (11,9 % față de, respectiv, 4 %), iar acest decalaj a rămas, în mare parte, constant în ultimul deceniu;
 - (c) rezultatele studiului PISA din 2018 arată că UE nu și-a îndeplinit obiectivul pentru anul 2020 în domeniul educației și al formării de a reduce rezultatele slabe în materie de competențe de bază la mai puțin de 15 %. De fapt, la nivelul întregii UE, rezultatele slabe s-au înmulțit la științe și la citire și au rămas stabile la matematică în ultimul deceniu (22,5 % la citire, 22,9 % la matematică și 22,3 % la științe în UE-27). Diferențe semnificative din perspectiva genului în ceea ce privește nivelurile rezultatelor slabe persistă doar la citire, fiind înregistrate ponderi mai mari ale elevilor cu un nivel scăzut de cunoștințe în rândul băieților. În plus, rezultatele evidențiază importanța climatului școlar pentru bunăstarea și performanța elevilor;
 - (d) obiectivul de 40 % pentru anul 2020 în domeniul educației și al formării în ceea ce privește rata de absolvire a învățământului terțiar a fost atins de UE și de majoritatea statelor membre. Cu toate acestea, diferențele de gen persistă în UE, iar studenții cu mai puține oportunități au așteptări mai reduse în privința absolvirii învățământului terțiar (43,4 %) decât colegii lor (82,3 %);

- (e) în ultimul deceniu, progresul înregistrat în ceea ce privește creșterea participării adulților la procesul de învățare a fost unul lent, iar participarea la nivelul statelor membre rămâne extrem de inegală. În 2019, rata de participare a adulților la învățare a fost de 10,8 % în UE-27, înregistrând o ușoară creștere de la 7,8 % în 2010, dar fiind încă departe de obiectivul de 15 %;
 - (f) mediul socioeconomic este în continuare cel mai important factor care influențează rezultatele educaționale în UE, împiedicând o mare parte a tinerilor să își însușească un nivel adecvat de competențe de bază și constituind un obstacol în calea mobilității sociale ascendente;
- 4. anchetei comunitare privind utilizarea TIC (tehnologiile informației și comunicațiilor) în gospodării și de către persoanele fizice, care arată că, în 2019, o cincime dintre tinerii (cu vârste cuprinse între 16 și 24 de ani) din UE încă nu aveau competențe digitale de bază;
 - 5. Raportului Eurydice din 2020 privind „Echitatea în învățământul școlar din Europa: Structuri, politici și performanțele elevilor”, care identifică politicile și structurile asociate cu niveluri mai ridicate ale echității în performanțele elevilor și arată că echitatea în școală, atât din punctul de vedere al incluziunii, cât și al imparțialității, variază foarte mult în Europa;
 - 6. pandemiei de COVID-19 care, concomitent cu trecerea generalizată la predarea și învățarea digitală, a exercitat o presiune semnificativă asupra sistemelor de educație și formare din întreaga UE și, cel mai probabil, va avea un impact asupra progreselor înregistrate în direcția îndeplinirii mai multor obiective și indicatori la nivelul UE în domeniul educației și al formării,

CONSIDERĂ CĂ:

- 7. În contextul noului cadru strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării în perspectiva realizării și dezvoltării în continuare a spațiului european al educației (2021-2030) și având în vedere obiectivul său politic general de realizare a spațiului european al educației, este momentul să se treacă în revistă progresele înregistrate până în prezent în ceea ce privește îmbunătățirea echității și a incluziunii în educație și formare în vederea promovării succesului educațional pentru toți și să se dea un nou impuls cooperării la nivelul UE și depunerii de eforturi la nivel național în acest domeniu.
- 8. Deși aspectele legate de echitate, educație incluzivă și succes în educație și formare au fost abordate de Consiliu, acestea nu au fost încă analizate în ansamblu și ca elemente interdependente și de intersecție care pot ajuta la determinarea capacității sistemelor de educație și formare de a asigura o educație și o formare de înaltă calitate, cu adevărat favorabile incluziunii sociale și coerente, imparțiale și de succes pentru toți, inclusiv învățarea pe tot parcursul vieții.
- 9. În special ca urmare a pandemiei mondiale de COVID-19, care a afectat toate sistemele de educație și formare, inclusiv ECEC, importanța îmbunătățirii echității și a incluziunii în educație și formare pentru asigurarea faptului că nimeni nu este lăsat în urmă a fost evidențiată de miniștrii educației din UE în cadrul mai multor dezbateri care au avut loc începând din 2020.
- 10. Sistemele de educație și formare din Europa ar trebui să profite de faptul că incluziunea este una dintre principalele priorități în cadrul politicilor, al programelor de finanțare și al instrumentelor UE, precum noul program Erasmus+, care are în vedere măsuri specifice incluziunii; Fondul social european Plus, care sprijină promovarea accesului egal la educație și formare de înaltă calitate la toate nivelurile, în special pentru grupurile defavorizate; și Mecanismul de redresare și reziliență al UE, care ar trebui mobilizat pe deplin pentru abordarea inegalităților din domeniul educației, care au fost agravate de criza actuală.
- 11. Potențialul educației și al formării de a promova incluziunea este bine recunoscut în Pilonul european al drepturilor sociale, proclamat în comun, precum și în planul de acțiune ⁽¹⁾ al acestuia adoptat recent de Comisie, care subliniază faptul că educația și formarea sunt esențiale pentru deschiderea de noi oportunități pentru toți.

RECUNOAȘTE CĂ:

- 12. Echitatea în ceea ce privește accesul, incluziunea și reușita pentru toți în educație și formare este un principiu de bază al educației și formării, însă realizarea acestui obiectiv reprezintă în continuare o provocare pentru sistemele de educație și formare din UE, fiind înregistrate diferențe semnificative între statele membre și în interiorul acestora.

⁽¹⁾ Doc. COM(2021) 102 final.

13. Educația și formarea au un rol important în reducerea inegalităților, și anume a celor legate de statutul socioeconomic, de proveniența dintr-un context de migrație, de originea rasială sau etnică ^(?), de gen, de orientarea sexuală și de dizabilități, și există dovezi că sistemele de educație și formare cu cele mai bune performanțe sunt cele care pun accentul pe echitate și incluziune.
14. Cooperarea dintre instituțiile de educație și formare formală și nonformală are un impact deosebit de pozitiv asupra incluziunii sociale, astfel cum a fost evident în perioada pandemiei de COVID-19.
15. Întrucât diversitatea și disparitățile continuă să se amplifice în societatea actuală, politica în domeniul educației și formării joacă un rol esențial în prevenirea discriminării și în promovarea incluziunii, a integrării și a respectului pentru diversitate în Uniunea Europeană. Prin urmare, sistemele de educație și formare trebuie să fie modelate astfel încât să se asigure faptul că toate grupurile și toate persoanele beneficiază de acces egal efectiv la oportunități de învățare de calitate și că acestea sunt în măsură să își finalizeze cu succes parcursul educațional sau de formare.
16. Trebuie să se depună în continuare eforturi pentru a se asigura creșterea numărului de cursanți care pot să finalizeze cu succes un ciclu secundar superior (sau echivalent) de educație sau formare și care pot să continue prin niveluri suplimentare de educație și formare sau de învățământul superior, iar aceste eforturi ar trebui să le permită cursanților să își dezvolte cunoștințe, aptitudini și competențe valoroase pentru viață și să își valorifice pe deplin potențialul.
17. În ultimii ani, sistemele naționale și regionale de educație și formare au reușit să își îmbunătățească performanța în ceea ce privește asigurarea unei echități mai bune în materie de acces și incluziune, ceea ce poate susține succesul educațional, însă este necesar să se depună eforturi și să se întreprindă acțiuni și măsuri în continuare pentru a se îmbunătăți concomitent echitatea, incluziunea și succesul educațional. Este necesar inclusiv să se asigure o orientare de-a lungul vieții care să fie mai accesibilă și de înaltă calitate la toate nivelurile și pentru toate tipurile de educație și formare ^(?).
18. Noul program Erasmus+ dispune acum de mijloace consolidate pentru a promova mai bine incluziunea socială și echitatea și pentru a îmbunătăți comunicarea cu persoanele cu nevoi speciale și/sau cu mai puține oportunități, inclusiv prin sporirea accesului la activități de mobilitate pentru o gamă mai largă de cursanți, cadre didactice, formatori, formatori de cadre didactice și alte categorii de personal.

EVIDENȚIAZĂ CĂ:

19. Toate persoanele, în toate etapele vieții lor, ar trebui să aibă posibilitatea de a dezvolta o gamă largă de competențe-cheie ⁽⁴⁾ pentru a prospera în viață, atât din punct de vedere profesional, cât și personal, și pentru a face față transformărilor actuale și viitoare din societate și economie, inclusiv în cadrul tranziției verzi și al celei digitale. Aceasta este o chestiune care ține atât de echitatea socială, cât și de competitivitatea UE.
20. Educația și formarea joacă un rol esențial în conturarea viitorului Europei și în asigurarea faptului că cetățenii se pot bucura de împlinirea și bunăstarea personală, sunt pregătiți să se adapteze și să lucreze pe o piață a forței de muncă în schimbare și se implică în calitate de cetățeni activi și responsabili.
21. Pandemia de COVID-19 a evidențiat și mai clar necesitatea de a se aborda provocările structurale de lungă durată dincolo de efectele imediate ale pandemiei, inclusiv în ceea ce privește bunăstarea și sănătatea mintală a copiilor care învață și a educatorilor. Această situație a accentuat necesitatea de a se asigura o educație și o formare, inclusiv ECEC, favorabile incluziunii și de înaltă calitate, care să fie puse la dispoziția tuturor cursanților, indiferent de gen, de mediul socioeconomic, etnic, religios sau cultural specific, de nevoile educaționale specifice sau de alte situații personale.

^(?) Se face trimitere la Directiva 2000/43/CE a Consiliului din 29 iunie 2000 de punere în aplicare a principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau origine etnică.

^(?) În conformitate cu Rezoluția Consiliului din 21 noiembrie 2008 privind o mai bună integrare a orientării de-a lungul vieții în strategiile de învățare de-a lungul vieții.

⁽⁴⁾ Recomandarea Consiliului din 22 mai 2018 privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții (JO C 189, 4.6.2018, p. 1).

22. Egalitatea de șanse pentru toți în ceea ce privește accesul la educație și formare este esențială, însă nu suficientă: trebuie să se acorde o atenție deosebită intersecționalității chestiunilor; mai exact, există cursanți care se confruntă cu probleme suplimentare sau suprapuse, cum ar fi persoanele cu nevoi educaționale speciale sau cu dizabilități, persoanele aflate în situații personale dificile, persoanele care provin din medii socioeconomice defavorizate sau din contexte de migrație ori persoanele care aparțin minorităților, persoanele din zone aflate în depresiune economică sau din zone izolate, insulare sau îndepărtate, precum regiunile ultraperiferice ale UE. În aceeași ordine de idei, trebuie luate în considerare nevoile cursanților deosebit de dotați pentru ca aceștia să fie sprijiniți și ajutați să își valorifice pe deplin potențialul.
23. Îmbunătățirea echității și a incluziunii în educație și formare presupune, de asemenea, dezvoltarea conștientizării componentei de gen în procesele de predare și învățare, precum și în instituțiile de educație și formare și, totodată, contestarea și eliminarea stereotipurilor de gen și a prejudecăților și prevenirea discriminării pe criterii de gen sau orientare sexuală.
24. Sistemele de educație și formare ar trebui să țină cont de diversele nevoi, abilități și capacități individuale ale tuturor cursanților și să ofere tuturor oportunități de învățare, inclusiv să asigure legături cu contexte nonformale și informale, cum ar fi cooperarea cu centrele de educație pentru adulți, instituțiile sau centrele de activități pentru tineret și instituțiile culturale, printre altele.
25. Trebuie să se depună în continuare eforturi pentru a înzestra toți cursanții cu competențele sociale, emoționale, civice și interculturale necesare pentru a reafirma, a consolida și a promova valorile democratice ale UE, drepturile fundamentale, egalitatea de șanse, incluziunea socială și nediscriminarea, precum și pentru a promova cetățenia conștientă și activă. În acest scop, educația civică poate juca un rol esențial, prin asigurarea faptului că toți cursanții dobândesc o înțelegere și respect pentru toate formele de diversitate, dezvoltând astfel toleranță, atitudini democratice și o gândire critică și dobândind competențe pentru o cetățenie interculturală și activă.
26. Participarea la ECEC oferă o bază importantă pentru succesul personal, educațional și profesional viitor, care este deosebit de important pentru copiii care provin din medii defavorizate sau vulnerabile. Este în continuare necesar să crească nivelul de calitate, caracterul incluziv și accesibilitatea, inclusiv din punct de vedere financiar, ale sistemelor ECEC pentru a se asigura o egalitate de șanse efectivă, astfel încât toți copiii să participe la ECEC ^(*).
27. Părăsirea timpurie a sistemului de educație și formare și eșecul școlar expun tinerii la mai puține oportunități socioeconomice, în special în cazul persoanelor expuse diverselor riscuri și al celor care prezintă cea mai mare vulnerabilitate la excluziune. Trebuie să se depună în continuare eforturi pentru asigurarea unor sisteme cu adevărat favorabile incluziunii, în cadrul cărora toți cursanții să beneficieze de o educație de înaltă calitate și care să promoveze și să protejeze bunăstarea și sănătatea lor mintală. Acestea, corelate cu măsuri de prevenire și de sprijin bazate pe nevoile individuale ale cursanților și cu o orientare de-a lungul vieții de o calitate mai bună, sunt esențiale pentru reducerea ratei de părăsire timpurie a sistemelor de educație și formare și pentru orientarea cursanților către finalizarea cu succes a învățământului secundar superior (sau a unui nivel echivalent) și continuarea educației și formării sau înscrierea la o instituție de învățământ superior.
28. Este esențial să se promoveze îmbunătățirea realizărilor din domeniul educației și să se asigure sprijin pentru o tranziție lină către piața muncii, inclusiv prin promovarea, prin intermediul orientării de-a lungul vieții, a învățării pe tot parcursul vieții și a învățării în rândul adulților și, atunci când este necesar, în cadrul proceselor de „actualizare a competențelor” și de „recalificare”, a dezvoltării personale, academice și profesionale continue și a cetățeniei active.
29. Proporția elevilor cu rezultate slabe la învățătură este în continuare prea ridicată, iar, în Europa, cursanții care provin din medii defavorizate, din zone aflate în depresiune economică sau din zone izolate, insulare sau îndepărtate, cum ar fi regiunile ultraperiferice ale UE, sunt suprareprezențați în rândul elevilor cu rezultate slabe la învățătură și al persoanelor care au părăsit timpuriu școala. Prin urmare, este necesar să se identifice în continuare măsuri de politică în domeniul educației și formării care să poată stimula mai bine succesul educațional pentru toți cursanții, inclusiv abordări pedagogice inovatoare.

(*) În conformitate cu Recomandarea Consiliului din 22 mai 2019 privind sisteme de înaltă calitate de educație și îngrijire timpurie a copiilor.

30. Educația și formarea profesională, inclusiv ucenicia și alte forme de învățare la locul de muncă, contribuie la echitate prin asigurarea faptului că programele de formare profesională sunt de înaltă calitate, favorabile incluziunii și accesibile tuturor, inclusiv grupurilor vulnerabile ⁽⁶⁾.
31. De asemenea, învățarea în rândul adulților oferă oportunități flexibile tuturor, inclusiv grupurilor vulnerabile, pentru a avea acces la învățare și oferă o a doua șansă sau o cale alternativă pentru a dobândi competențe și calificări.
32. Cooperarea și schimbul de informații în timp util între instituțiile de educație și formare, activitățile pentru tineret și sectorul social ar permite detectarea timpurie a cursanților expuși riscului de părăsire timpurie a școlii și ar asigura măsuri de sprijin mai adecvate pentru tinerii vulnerabili, cum ar fi tinerii care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare, inclusiv prin intermediul Garanției pentru tineret consolidate.
33. Învățământul superior are potențialul de a promova echitatea și incluziunea, facilitându-le studenților o tranziție lină de la învățământul secundar superior către învățământul superior și oferindu-le sprijin pe parcursul acesteia, susținând accesul la o educație de înaltă calitate și favorabilă incluziunii pentru toate tipurile de cursanți și promovând participarea grupurilor subreprezentate, inclusiv a cursanților netradiționali. De asemenea, acesta poate să implice și mai mult adulții, să promoveze actualizarea competențelor și recalificarea și să joace un rol în învățarea pe tot parcursul vieții, oferind alternative flexibile la programele complete, prin explorarea conceptului și a utilizării unei abordări europene a micro-certificatelor.
34. Activitatea desfășurată în cadrul Procesului Bologna este relevantă pentru dezvoltarea în continuare a dimensiunii sociale în învățământul superior.
35. Tehnologia digitală joacă un rol important în adaptarea, personalizarea și adecvarea mediilor de învățare și a pedagogiilor, a instrumentelor și a sarcinilor digitale față de o gamă diversă de cursanți. Aceasta poate promova o reală incluziune – cu condiția să se abordeze în paralel aspecte legate de decalajul digital, în ceea ce privește infrastructura digitală, conectivitatea și accesul la dispozitive, echipamente, resurse și competențe digitale, precum și accesibilitatea acestora pentru persoanele cu dizabilități. În plus, deși tehnologia digitală a permis educația la distanță în perioada pandemiei de COVID-19, această situație a scos în evidență disparitățile subiacente în ceea ce privește accesul la dispozitivele digitale și conectivitatea, precum și alte forme de diviziune digitală, cum ar fi competențele digitale ale cursanților, ale educatorilor și ale îngrijitorilor și disponibilitatea sprijinului pentru aceștia din urmă.
36. O utilizare etică, responsabilă și incluzivă a tehnologiilor emergente, cum ar fi inteligența artificială, ar putea contribui, de asemenea, la reducerea diviziunii digitale și la promovarea unei predări și a unei învățări mai incluzive.
37. Extinderea accesului la medii de învățare virtuale oferă numeroase oportunități noi. Cu toate acestea, accesul mai frecvent și în creștere la medii de învățare virtuale și utilizarea acestora expun, de asemenea, cursanții unui risc mai mare de a fi supuși hărțuirii pe internet ori altor forme de hărțuire online sau de a deveni ținte ale dezinformării, și anume pe rețelele sociale. Trebuie să se depună eforturi în vederea educării cursanților și a formării educatorilor în domeniul siguranței online, precum și a conștientizării de către aceștia a riscurilor potențiale ale anumitor platforme sau instrumente online, pentru a se promova cu adevărat un mediu de învățare virtual sigur. În paralel, instituțiile de educație și formare ar trebui să dispună de orientări și proceduri clare pentru a aborda aceste probleme.
38. Cadrele didactice, formatorii, profesioniștii din domeniul ECEC și alte categorii de personal pedagogic, precum și liderii instituțiilor de educație și formare și consilierii în orientare, la toate nivelurile, sunt factori esențiali pentru sprijinirea echității, a incluziunii și a succesului în educație și formare pentru toți. Pentru a putea îndeplini această funcție, aceștia trebuie să fie foarte competenți și înzestrați cu aptitudinile, competențele și cunoștințele de bază necesare pentru a înțelege și a aborda dezavantajele educaționale, precum și pentru a preda și a educa în medii din ce în ce mai diverse, multilingve și multiculturale.
39. Educația inițială, integrarea și dezvoltarea profesională continuă a cadrelor didactice, a formatorilor și a altor categorii de educatori ar trebui să fie armonizate cu standardele naționale și regionale relevante, după caz, și cu procesele de dezvoltare ale instituțiilor de educație și formare. Acest lucru este esențial pentru stabilirea de noi abordări care să răspundă mai bine realităților noi și dificile, cum ar fi cele legate de tranziția digitală și tranziția verde. Trebuie să se depună eforturi pentru a se sprijini cadrele didactice, formatorii, liderii instituțiilor de educație și formare și consilierii în orientare în acțiunile de stimulare a echității, a calității în predare și a orientării de-a lungul vieții. În plus, trebuie să

⁽⁶⁾ În conformitate cu Recomandarea Consiliului din 24 noiembrie 2020 privind educația și formarea profesională pentru competitivitate durabilă, echitate socială și reziliență.

se depună eforturi pentru a se atrage cei mai buni candidați pentru profesia vizată și pentru a se remedia lipsa de cadre didactice, atunci când este necesar, prin strategii de recrutare mai bune și mai flexibile. În paralel, prin aceasta se va contribui la creșterea calității și a caracterului incluziv al instituțiilor de educație și formare, îmbunătățindu-se astfel guvernanta sistemelor de educație și formare.

INVITĂ STATELE MEMBRE, ÎN FUNCȚIE DE CONTEXTUL NAȚIONAL ȘI CONFORM PRINCIPIULUI SUBSIDIARITĂȚII:

40. Să pună în aplicare măsuri de politică educațională și să urmărească, după caz, realizarea de reforme în sistemele de educație și formare, analizând întregul spectru al educației și formării și în cadrul unei abordări la nivelul întregii instituții, pentru a spori egalitatea de șanse și incluziunea și pentru a promova succesul educațional la toate nivelurile și pentru toate tipurile de educație și formare, și anume prin:
- (a) abordarea diversității tot mai ample a cursanților și îmbunătățirea accesului la o educație și o formare de înaltă calitate și favorabile incluziunii pentru toți cursanții, inclusiv pentru cei care provin din grupurile defavorizate și vulnerabile, cum ar fi cursanții expuși riscului de sărăcie și de excluziune socială și cursanții cu nevoi specifice de învățare, persoanele cu dizabilități, persoanele cu un nivel mai scăzut de calificare/competențe, persoanele care provin din contexte de migrație, persoanele care aparțin minorităților și cursanții cu mai puține oportunități din cauza poziției lor geografice, a genului și/sau a situației lor defavorizate din punct de vedere socioeconomic;
 - (b) promovarea unor strategii cuprinzătoare de succes educațional la nivel național și regional, bazate pe o cooperare intersectorială strânsă la toate nivelurile, pentru a se favoriza finalizarea cu succes a cursurilor de educație și formare de nivel secundar superior (sau echivalent) și pentru a se reduce părăsirea timpurie a sistemelor de educație și formare și rezultatele slabe, inclusiv prin susținerea unei abordări la nivelul întregii instituții și a colaborărilor multidisciplinare în cadrul școlilor și în jurul acestora, cu o viziune globală a educației și formării favorabilă incluziunii și axată pe cursant, prin promovarea depistării timpurii a semnelor lipsei de implicare, prin consolidarea cadrelor individualizate de orientare și sprijin pentru cursanții expuși diverselor riscuri, precum și prin promovarea și sprijinirea implicării părinților, a îngrijitorilor, a familiilor și a comunităților;
 - (c) depunerea de eforturi pentru a se asigura faptul că toți cursanții ating un nivel de referință în ceea ce privește stăpânirea competențelor de bază, inclusiv a competențelor digitale, acordându-se o atenție deosebită grupurilor expuse riscului de a avea rezultate slabe la învățătură și de a părăsi timpuriu sistemul de educație și formare, inclusiv identificarea unor reforme eficace ale politicilor pentru a se sprijini dobândirea la un nivel mai bun a competențelor de bază, în special în ceea ce privește programa de învățământ și/sau evaluarea și orientarea de-a lungul vieții, precum și capacitatea instituțiilor și a personalului de a inova și de a dezvolta abordări și medii de învățare axate pe cursanți;
 - (d) depunerea de eforturi pentru se asigura faptul că toți cursanții, inclusiv cei deosebit de dotați, sunt sprijiniți în mod adecvat și că li se prezintă provocări intelectuale, în funcție de abilitățile și capacitățile lor, protejându-li-se totodată bunăstarea fizică, emoțională și psihologică;
 - (e) menținerea instituțiilor de educație și formare ca medii sigure, fără violență, rasism, violență psihologică, hărțuire pe internet, hărțuire sexuală, sexism, discursuri dăunătoare, dezinformare, informare greșită și orice formă de discriminare;
 - (f) stimularea unui mediu de învățare sigur, primitor și propice, inclusiv online, în care toți cursanții să aibă posibilitatea de a crește și a se dezvolta ca indivizi și membri ai comunității, precum și de a se simți respectați, apreciați și recunoscuți pentru talentele și nevoile lor specifice, stabilindu-se totodată niveluri corespunzător de ridicate ale așteptărilor pentru toți cursanții și asigurând bunăstarea lor individuală;
 - (g) asigurarea faptului că procesele interne și externe de asigurare a calității în instituțiile de educație și formare iau în considerare aspectele legate de echitate în ceea ce privește accesul, incluziunea și succesul educațional pentru toți cursanții;
 - (h) luarea în considerare, în funcție de contextele naționale și regionale, a punerii în aplicare a unor politici eficace de orientare de-a lungul vieții, punându-se la dispoziție orientare profesională și oportunități pentru dezvoltarea de competențe profesionale la toate nivelurile și pentru toate tipurile de educație și formare, inclusiv în vederea sprijinirii tranzițiilor profesionale ale cetățenilor pe tot parcursul vieții acestora;

- (i) promovarea multilingvismului în instituțiile de educație și formare prin valorificarea și mobilizarea mediilor lingvistice ale cursanților, determinându-se astfel atât consolidarea competenței în limba de școlarizare, cât și sprijinirea dobândirii de noi competențe lingvistice;
 - (j) asigurarea accesului ușor la oportunități de învățare și la contexte favorabile incluziunii și asigurarea de măsuri de sprijin individualizate în medii de învățare care să maximizeze dezvoltarea academică și socială pentru persoanele cu dizabilități în vederea facilitării educației acestora ⁽⁷⁾;
 - (k) depunerea de eforturi pentru prevenirea dificultăților psihologice în rândul cursanților și sprijinirea cursanților cu dificultăți psihologice, inclusiv prin asigurarea accesului la asistență de specialitate, dacă este necesar.
41. Să încurajeze un dialog extins, cooperarea și abordările inovatoare între autoritățile publice, instituțiile de educație și formare și principalele părți interesate, cum ar fi comunitățile locale, administrațiile locale și regionale, părinții și îngrijitorii, familia extinsă, actorii din domeniul tineretului, mediatorii sociali și culturali, voluntarii, partenerii sociali, angajatorii și societatea civilă, pentru a asigura instituirea unor strategii de educație și formare incluzive care să promoveze echitatea și incluziunea și să răspundă nevoilor întregii comunități.
42. Să încurajeze asigurarea de oportunități de învățare pentru toți cursanții în vederea implicării acestora în parcursuri flexibile de educație și formare pe tot parcursul vieții, inclusiv prin validarea învățării anterioare, inclusiv în contexte nonformale și informale și abordări flexibile, inclusiv prin explorarea conceptului și a utilizării unei abordări europene a micro-certificatelor, fără a submina totuși principiul de bază al programelor de studii complete în educația și formarea inițială.
43. Să încurajeze și să faciliteze accesul la servicii ECEC de înaltă calitate pentru toți copiii, indiferent de situația lor personală, familială sau socială, și să continue procesul de punere în aplicare a cadrului european de calitate pentru sisteme ECEC de înaltă calitate, inclusiv prin continuarea investițiilor în ECEC pentru a se oferi acces unui număr mai mare de copii și pentru a se îmbunătăți standardele de calitate.
44. Să ofere o a doua șansă, inclusiv parcursuri flexibile de actualizare a competențelor și recalificare, adulților care au abandonat educația și formarea inițială fără calificare sau cu un nivel scăzut de calificare.
45. Să exploreze oportunitățile de dezvoltare și îmbunătățire a sistemelor naționale de colectare, monitorizare și evaluare a datelor, care să fie defalcate în funcție de sex și alți parametri relevanți, ceea ce ar permite statelor membre să evalueze impactul inițiativelor politice individuale, contribuind astfel la măsurarea progreselor înregistrate în promovarea echității, a incluziunii și a succesului în sistemele de educație și formare.
46. Să recurgă în continuare la Agenția Europeană pentru Educație Specială și Incluzivă, după caz, pentru a pune în aplicare, a monitoriza, a documenta și a disemina abordări incluzive reușite în sistemele de educație și formare.
47. Să valorifice pe deplin instrumentele europene de colaborare pentru instituțiile de educație și formare, cum ar fi platformele eTwinning, School Education Gateway și EPALE (Platforma electronică pentru educația adulților în Europa), pentru a consolida cooperarea și schimbul de informații, bune practici și resurse în ceea ce privește promovarea echității, a incluziunii și a succesului educațional în instituțiile de educație și formare.
48. Să crească disponibilitatea, accesul, accesibilitatea și calitatea echipamentelor și a infrastructurii digitale, a conectivității, a resurselor educaționale și a pedagogiilor deschise și digitale la toate nivelurile de educație și formare, cu furnizarea de sprijin specific pentru a asigura accesul efectiv al cursanților defavorizați și al cursanților cu dizabilități de toate vârstele, abordând totodată necesitatea dezvoltării unor aptitudini și competențe digitale de bază și avansate la toate nivelurile și pentru toate tipurile de educație și formare în vederea valorificării pe deplin a potențialului educației digitale în perspectiva creării unor medii de predare și învățare mai favorabile incluziunii și succesului.

(7) În conformitate cu Convenția Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu handicap și cu Strategia privind drepturile persoanelor cu handicap 2021-2030.

49. Să se asigure că cadrele didactice, formatorii, profesioniștii din domeniul ECEC, personalul didactic și alte categorii de educatori, precum și liderii instituțiilor de educație și formare de la toate nivelurile primesc tot sprijinul de care au nevoie, inclusiv educația inițială, integrarea în profesie și dezvoltarea profesională continuă necesare pentru a înțelege și a aborda dezavantajele educaționale, precum și pentru a combate prejudecățile și manifestările individuale părtinitoare, pentru a promova o adevărată incluziune și un succes real, pentru a aborda diversitatea, pentru a încuraja motivația adecvată pentru învățare și pentru a oferi rezultate ale învățării de înaltă calitate pentru un grup-țintă divers, în cooperare cu alte părți interesate. Aceasta include sprijinirea dezvoltării competențelor digitale de bază și avansate și a pedagogiilor inovatoare, precum și a dezvoltării de competențe sociale și emoționale, promovând în același timp bunăstarea și sănătatea mintală a educatorilor.
50. Să abordeze lipsa de personal didactic – dacă este cazul – în special în cadrul educației pentru nevoi speciale și în medii multiculturale și multilingve.
51. Să continue punerea în aplicare a angajamentelor asumate prin Declarația de la Paris din 2015, și anume prin educația civică, pentru a promova cetățenia activă și pentru a cultiva toleranța și atitudinile democratice, competențele interculturale, alfabetizarea digitală și mediatică și gândirea critică.
52. Să utilizeze pe deplin, în funcție de nevoile naționale sau regionale, toate mecanismele și programele de finanțare regionale, naționale și ale UE disponibile, cum ar fi Erasmus+, Fondul social european Plus, împreună cu alte fonduri structurale și de investiții europene, InvestEU și noile oportunități din cadrul Mecanismului de redresare și reziliență, în vederea favorizării investițiilor sustenabile în sisteme de educație și formare echitabile și favorabile incluziunii pentru a promova succesul educațional pentru toți.

INVITĂ STATELE MEMBRE ȘI COMISIA, ÎN CONFORMITATE CU COMPETENȚELE LOR ȘI ȚINÂND SEAMA ÎN MOD CORESPUNZĂTOR DE PRINCIPIUL SUBSIDIARITĂȚII:

53. Să valorifice la maximum oportunitățile disponibile în noul Cadru strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării în perspectiva realizării și dezvoltării în continuare a spațiului european al educației (2021-2030), prin intermediul metodei deschise de coordonare, pentru a promova schimbul de bune practici și de abordări inovatoare cu privire la modalitățile de realizare a unei educații și a unei formări mai echitabile și mai favorabile incluziunii, care să promoveze succesul, și anume prin consolidarea învățării reciproce și *inter pares* și, dacă este necesar, prin desfășurarea de acțiuni de cercetare și studii pentru a promova elaborarea de politici bazată pe elemente concrete și pentru a dezvolta și disemina practici de succes în materie de politici privind echitatea, incluziunea și succesul pentru toți în educație și formare.

INVITĂ COMISIA CA, ÎN CONFORMITATE CU TRATELE ȘI RESPECTÂND PE DEPLIN PRINCIPIUL SUBSIDIARITĂȚII:

54. Să colaboreze cu statele membre pe marginea inițiativelor anunțate de Comisie în contextul Agendei pentru competențe în Europa, al spațiului european al educației și al Planului de acțiune pentru educația digitală 2021-2027, care vor îmbunătăți echitatea, incluziunea și succesul în educație și formare, precum și în contextul Strategiei privind drepturile copilului, al Strategiei privind drepturile persoanelor cu handicap 2021-2030 și al Planului de acțiune privind punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale, inclusiv al Garanției pentru copii.
55. Să lucreze la o inițiativă având drept scop elaborarea, împreună cu statele membre, a unor orientări de politică privind reducerea rezultatelor slabe și creșterea ratei de absolvire a unui ciclu secundar superior (sau echivalent) de educație și formare, privind contribuția la creșterea nivelurilor de competență, privind disocierea nivelului de instruire de mediul socioeconomic și privind prevenirea șomajului în rândul tinerilor.
56. Să pună în aplicare dialogul strategic cu statele membre, axându-se pe dezvoltarea unui ecosistem digital de înaltă performanță, precum și pe îmbunătățirea aptitudinilor și a competențelor digitale pentru transformarea digitală a educației și a formării.
57. Să definească pentru statele membre orientări de politică privind învățarea on-line și la distanță în învățământul primar și secundar pentru a crește gradul de incluziune și flexibilitatea educației școlare și pentru a îmbunătăți, în cazul tuturor cursanților, dezvoltarea unor competențe extinse.
58. Să sprijine cooperarea dintre organizațiile relevante ale părților interesate la nivel european, național și regional și autoritățile statelor membre responsabile cu educația și formarea, astfel încât acestea să își poată aduce aportul comun la recomandările de politică privind abordări inovatoare și multidisciplinare ale predării și învățării în vederea dezvoltării de competențe de bază.

59. Să consolideze cooperarea privind echitatea în ceea ce privește accesul, incluziunea și succesul pentru toți în educație și formare cu instituțiile și agențiile europene relevante, cum ar fi Agenția Europeană pentru Educație Specială și Incluzivă, precum și cu organizațiile internaționale relevante, cum ar fi Consiliul Europei, OCDE, Organizația Națiunilor Unite și UNESCO, în colaborare cu statele membre.
 60. Să lucreze, pe baza avizului experților Grupului permanent pentru indicatori și criterii de referință și integrând acest aviz, la propuneri privind posibili indicatori sau posibile ținte la nivelul UE în domeniul echității și al incluziunii.
 61. Să exploreze posibilitățile de a dezvolta și a îmbunătăți colectarea de date la nivel european, și anume în cadrul Eurostat, pentru a facilita evaluarea inițiativelor și a măsurilor de politică ce promovează echitatea, incluziunea și succesul în sistemele de educație și formare din UE, evitând totodată sarcinile suplimentare pentru statele membre.
 62. Să apeleze la Grupul de experți privind investițiile de calitate în educație și formare, în strânsă cooperare cu statele membre, pentru a explora modul în care investițiile eficiente și eficace în competențele oamenilor și în infrastructură ar putea contribui la promovarea echității și a incluziunii în educație și formare.
 63. Să convoace un grup de experți pentru a elabora propuneri privind strategii de creare a unor medii de învățare propice pentru grupurile expuse riscului de a avea rezultate slabe la învățătură și de sprijinire bunăstării în școli.
 64. Să convoace un grup de experți care să se concentreze asupra promovării alfabetizării digitale și a combaterii dezinformării, care sunt elemente esențiale pentru crearea unei experiențe online sigure, autonomizante și favorabile incluziunii pentru toți.
-

ANEXĂ

Context politic

1. Concluziile Consiliului privind un cadru strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale (ET 2020) (12 mai 2009)
2. Recomandarea Consiliului privind politicile de reducere a părăsirii timpurii a școlii (28 iunie 2011)
3. Rezoluția Consiliului privind un plan european reinnoit pentru învățarea în rândul adulților (20 decembrie 2011)
4. Recomandarea Consiliului privind validarea învățării nonformale și informale (20 decembrie 2012)
5. Declarația privind promovarea prin educație a spiritului cetățenesc și a valorilor comune ale libertății, toleranței și nediscriminării (Paris, 17 martie 2015)
6. Raportul comun pentru 2015 al Consiliului și al Comisiei privind punerea în aplicare a Cadrului strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale (ET 2020) – Noi priorități pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale (23-24 noiembrie 2015)
7. Concluziile Consiliului privind reducerea părăsirii timpurii a școlii și promovarea succesului școlar (15 decembrie 2015)
8. Recomandarea Consiliului privind parcursurile de actualizare a competențelor: noi oportunități pentru adulți (19 decembrie 2016)
9. Concluziile Consiliului și ale reprezentanților guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului, privind incluziunea în diversitate pentru a se atinge o educație de înaltă calitate pentru toți (17 februarie 2017)
10. Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Dezvoltarea școlilor și calitatea excelentă a predării pentru un început bun în viață (30 mai 2017)
11. Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Consolidarea identității europene prin educație și cultură: Contribuția Comisiei Europene la reuniunea liderilor de la Göteborg (17 noiembrie 2017)
12. Recomandarea Consiliului privind promovarea valorilor comune, a educației favorabile incluziunii și a dimensiunii europene a predării (22 mai 2018)
13. Concluziile Consiliului privind trecerea la o viziune a unui Spațiu european al educației (22 mai 2018)
14. Recomandarea Consiliului privind promovarea recunoașterii reciproce automate a calificărilor dobândite în cadrul învățământului superior și a celor dobândite ca urmare a absolvirii unui ciclu secundar superior de învățământ și formare, precum și a rezultatelor perioadelor de învățare petrecute în străinătate (26 noiembrie 2018)
15. Recomandarea Consiliului privind o abordare globală a predării și învățării limbilor (22 mai 2019)
16. Recomandarea Consiliului privind sisteme de înaltă calitate de educație și îngrijire timpurie a copiilor (22 mai 2019)
17. Rezoluția Consiliului privind dezvoltarea în continuare a spațiului european al educației pentru a sprijini sisteme de educație și formare orientate către viitor (8 noiembrie 2019)
18. Concluziile Consiliului privind cadrele didactice și formatorii europeni pentru viitor (9 iunie 2020)

19. Concluziile Consiliului privind combaterea crizei provocate de pandemia de COVID-19 în educație și formare (16 iunie 2020)
 20. Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor intitulată – Agenda pentru competențe în Europa în vederea obținerii unei competitivități durabile, a echității sociale și a rezilienței (1 iulie 2020)
 21. O Uniune a egalității: Planul de acțiune al UE de combatere a rasismului pentru perioada 2020-2025 (18 septembrie 2020)
 22. Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor privind realizarea Spațiului european al educației până în 2025 (30 septembrie 2020)
 23. Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor intitulată Planul de acțiune pentru educația digitală 2021-2027 – Resetarea educației și formării pentru era digitală (30 septembrie 2020)
 24. Recomandarea Consiliului privind educația și formarea profesională (EFP) pentru competitivitate durabilă, echitate socială și reziliență (24 noiembrie 2020)
 25. Concluziile Consiliului privind educația digitală în societățile cunoașterii din Europa (24 noiembrie 2020)
 26. Declarația de la Osnabrück privind educația și formarea profesională ca factor de redresare și de tranziție echitabilă către economii digitale și verzi (30 noiembrie 2020)
 27. Rezoluția Consiliului privind un cadru strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării în perspectiva realizării și dezvoltării în continuare a spațiului european al educației (2021-2030) (18 februarie 2021)
 28. Strategia privind drepturile persoanelor cu handicap 2021-2030 (3 martie 2021)
 29. Strategia UE privind drepturile copilului (24 martie 2021).
-